1856. N°. 286.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

DINGSDAG 2 DECEMBER.

Buitenland.

LONDEN den 29 november.

H. M. hield gisteren een Court en geheimen Raad op 't kasteel van Windsor. De nieuwe Bisschoppen van [L]onden en Durham bragten haar hunne hulde, terwijl de [bar]on *Watson*, de heer *H. Davison*, de heer *B. Pine*, [go]uverneur van de goudkust, dr. *Brooke* en de heer *R. Macdonald Stephenson* tot ridders benoemd werden. In [de]n Geheimen Raad is tot verdere prorogatie van het [Pa]rlement tot dingsdag 3 februarij besloten, om alsdan [to]t verrigting van bezigheden te vergaderen.

— Het dagblad *Press* zegt dat de moeijelijkheden, [tu]sschen de Mogendheden welke het Parijzer verdrag ge[te]ekend hebben over Bolgrad en het Slangeneiland ontstaan, [be]treffend zijn, en dat die vraagstukken aan de nieuwe [c]onferentien onderworpen zullen worden die te Parijs [z]ullen worden gehouden.

— Het bedrag van het door *Redpath* ontvreemde is, [hoe]e aanzienlijk ook, echter door het gerucht sterk [o]verdreven en gaat de £ 100,000 niet te boven, ja zal, [na] den verkoop zijner bezittingen, zelfs welligt niet [m]eer dan £ [?]0,000 beloopen.

— Miss. *Florence Nightingale* heeft hare woonplaats [te] Romsey gevestigd, waar de ingezetenen besloten [he]bben haar een adres van dankbetuiging voor de het [le]ger in het Oosten bewezene diensten aan te bieden.

— In den nacht van 25 dezer is een Duitscher, die [m]et de *James Baines* te Liverpool gearriveerd was, al[da]ar eene portefeuille uit den zak gestolen, die voor [£] 10,000 Australisch papier op een bankiershuis te Londen, [en] voorts nog eenig bankpapier en verscheiden brieven [va]n aanbeveling inhield.

— Uit Dublin wordt gemeld dat, in weêrwil van alle [na]sporingen, nog niets met zekerheid omtrent de moor[de]naars van den heer *Little* ontdekt is.

PARIJS den 30 november.

De Keizer, de Keizerin en de Prins, die eerst morgen [te]r werden verwacht, zijn reeds gisteren van St. Cloud [in] het paleis der Tuilerieën aangekomen.

— Op de begrooting voor 1858 zal de Minister van [Fi]nantien eene uitgave van 40 millioenen francs voor[ste]llen, strekkende om het inkomen der mindere beambten [en] onder-officieren te verhoogen.

— Te Marseille aangebragte berigten uit Napels, van [..] dezer, zeggen dat de Koning zich sedert twee dagen [in] die hoofdstad bevond en in den Staatsraad had voor[gez]eten, die zich met verschillende het binnenlandsch [be]heer betreffende wetsontwerpen bezig hield. De [K]oning zou veertien dagen te Napels blijven en bezocht [de] verschillende wijken dier stad. De *Eco* deelt het [on]twerp der zamenstelling van de algemeene crediet[maa]tschappij voor landbouw en nijverheid mede, die [in] 't bijzonderheid de ontginningen ten doel heeft en wier [vas]te kapitaal twee millioen dukaten, in twintigduizend [aan]deelen verdeeld, bedragen zou. De Koning heeft de [ka]mer van koophandel daarover geraadpleegd.

KEULEN den 30 november.

De Koning van Pruissen heeft gisteren de vereenigde [zi]tting der beide Wetgevende Kamers in persoon met [ee]ne troonrede geopend, in de inleiding waarvan op den [ze]genden oogst in alle provincien, op den vooruitgang [in] alle takken van nijverheid, landbouw, bergbouw en [han]del gewezen en gezegd wordt dat uitbreiding van [het] spoorwegnet en verdragen met andere Mogendheden [ter] bevordering van het wederzijdsch verkeer beraamd [wer]den. De hulpbronnen van den Staat nemen toe; [de] vermeerdering der Staatsinkomsten is nogtans on[vo]ldoende. Ten opzigte der uitgaven welke uit het [bu]itengewoon crediet tot dekking der kosten van het [mil]itair beheer bestreden zijn en der aanwending van het [overi]ge der leening van dertig millioen zullen wets[ont]werpen worden ingediend. De Koning hoopt dat [Eur]opa en met name het Vaderland de zegeningen des [vre]des voortdurend zal blijven genieten. Als mede[ond]erteekenaar der Europesche verdragen zal hij voor [de] nakoming der plegtige verbindtenissen welke hij op [zich] genomen heeft naar de grondbeginselen van het [volk]enregt waken. Smartelijk is de Koning door de [laat]ste gebeurtenissen in zijn Vorstendom Neufchatel [getr]offen, waar de sedert 1848 onopgeloste wederspraak [tus]schen zijn onbetwijfelbaar regt en de feitelijke ont[wi]kkeling van den openlijken toestand getrouwe mannen [in] de magt hunner tegenstanders gebragt heeft. De [Eur]opesche Mogendheden hebben de gematigdheid des [K]onings gedurende vele jaren erkend; ook thans wenscht [hij,] nadat de Duitsche Bond eenstemmig zijn onbestrijd[baar] regt bekrachtigd heeft, door onderhandelingen met [de E]uropesche Mogendheden eene zijner Kroon waardige [opl]ossing te weeg te brengen. Maar hij mag noch zal [gedo]ogen, dat zijne lankmoedigheid in een wapen tegen [zijn] regt verkeerd worde. Zijn Volk mag zich verzekerd [houd]en dat het gestreng onderzoek zijner regten en de [over]weging zijner betrekkingen met Europa de regel [zijne]r verdere maatregelen zijn zullen, maar evenzeer is [hij o]vertuigd dat, bijaldien de omstandigheden dit mogten [vord]eren, het Volk zijne trouw en gehechtheid aan de [regt]en zijner Kroon met tegen iedere proef bestand zijnde [...] zal aan den dag leggen.

De Pruissische Regering zal, naar verzekerd wordt, [de] groote Mogendheden uitnoodigen tot het nemen van maatregelen ter herstelling van hare Souvereiniteit over het Prinsdom Neufchatel, en verlangt de zamenroeping van een Congres, terwijl het zich intusschen latere stappen voorbehoudt.

— In het begin van mei des volgenden jaars zullen de Keizer en de Keizerin van Oostenrijk hunnen plegtigen intogt in de hoofdstad van Hongarije houden, ongeveer zeven weken in dat Land doorbrengen en de hoofdsteden der vier afdeelingen daarvan bezoeken.

— De Oostenrijksche bezetting van Galatz wordt versterkt.

— Te Warschau wordt in junij des volgenden jaars eene tentoonstelling van voortbrengselen der inlandsche nijverheid gehouden, tot deelneming waaraan alle fabriekanten in Rusland, Polen en Finland uitgenoodigd zijn.

(Per Telegraaf.)
LUXEMBURG den 1 december.

De Kamer is ontbonden en eene gewijzigde constitutie bij besluit van den Koning-Groothertog geoctrooijeerd zoo als die aan de thans ontbonden Kamer was voorgedragen.

Binnenland.

's GRAVENHAGE den 30 november.

Gisteren heeft bij Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden, op zijn buitenverblijf *het Huis de Paauw*, eene groote jagtpartij plaats gehad, waarop onder anderen de leden van het Corps Diplomatiek en de zich in de residentie bevindende Russische admiraal *Glasenap* waren uitgenoodigd.

— Heden middag wordt door heeren secretarissen en attachés der vreemde gezantschappen alhier aan den baron *J. von Canitz en Dallwitz*, laatstelijk secretaris bij de Pruissische legatie, in het *Hôtel de l'Europe* een afscheidsdiner aangeboden.

Staten-Generaal.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van zaturdag 29 november.*

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over hoofdstuk IV (*Justitie*) der Staatsbegrooting voor 1857.

De nog ter behandeling overig gebleven artikelen van dit hoofdstuk, de artt. 33—42, worden achtereenvolgens schier zonder beraadslaging goedgekeurd. Alleen art. 34, aanbouw van nieuwe gevangenissen, geeft aanleiding tot eenige discussie; de heer *Westerhoff* doet daarbij eenige vragen aan den Minister betrekkelijk de werking van het cellulaire stelsel; de heer *Godefroi* heeft bezwaar tegen het artikel, dat een uitvloeisel is van het stelsel der Regering, en wil vooral de cellulaire opsluiting dienstbaar maken voor de preventieve gevangenen; de heer *Wintgens* verdedigt het stelsel dezer Regering te dezen opzigte, daar het uit de wet voortvloeit; de *Minister van Justitie* merkt op, dat de zaak overal nog in een tijdperk van overgang verkeert, dat het bestaande stelsel uit de wet voortvloeit, dat hij het cellulaire stelsel volstrekt niet in alles kan goedkeuren, dat hij de eenzame opsluiting voor preventieve gevangenen te zwaar vindt en dat er geene noodzakelijkheid bestaat om nu groote cellulaire gevangenissen te bouwen, maar dat men zich moet bepalen tot het bouwen van huizen van arrest, die te gelijk voor gemeenschappelijke en cellulaire opsluiting zijn ingerigt, terwijl voor de absolute toepassing van het stelsel de cellulaire gevangenissen te Amsterdam en Utrecht voldoende ruimte aanbieden.

Alsnu wordt weder in behandeling genomen art. 2, tractementen *f* 55,800, welk cijfer de heer *van Bosse* den vorigen dag had voorgesteld met *f* 4000 te verminderen, waaromtrent geen besluit was genomen, aangezien bij de deswege gehouden stemming de stemmen hadden gestaakt. — De heer *van Hoëvell* doet uitkomen, dat de verhooging ook voor de hoogere ambtenaren moet dienen. — De heer *van Heiden Reinestein* betwijfelt dit. — De heer *van Bosse* merkt op, dat de verhooging algemeen zal zijn. — De *Minister van Justitie* zegt, dat de verhooging bovenal voor de mindere ambtenaren strekt, doch ook voor de hoogere beambten is bestemd. — De heer *van Heiden Reinestein* zegt, dat het hem leed doet dit te hooren. — De beraadslagingen worden gesloten en het amendement van den heer *van Bosse* wordt aangenomen met 34 tegen 32 stemmen, waarna het gewijzigd artikel, teruggebragt op *f* 51,800, zonder hoofdelijke stemming wordt goedgekeurd.

Art. 2 der wet noemt de artikelen op, ten behoeve waarvan bij ontoereikendheid uit den post van onvoorziene uitgaven kan worden beschikt. De heer *van Bosse* stelt daarop twee wijzigingen voor, strekkende om geene overschrijving toe te staan voor de artt. 22 (geheime uitgaven) en 24 (traktementen). Met het eerste voorstel vereenigt zich de *Minister van Justitie* en het tweede wordt, na eene woordenwisseling tusschen de heeren *van Bosse*, *Rochussen*, *Thorbecke* en den *Minister van Justitie*, aangenomen met 42 tegen 24 stemmen.

Art. 3 van het ontwerp en de beweegredenen worden daarop zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Vervolgens wordt het geheele IVde hoofdstuk in stemming gebragt en aangenomen met 41 tegen 25 stemmen; tegen stemmen de heeren *de Lom de Berg*, *Anemaet*, *de Poorter*, *van Nispen van Sevenaer*, *van der Linden*, *van Eck*, *van Wintershoven*, *Bots*, *Luyben*, *Dommer van Poldersveldt*, *Slicher van Domburg*, *van Akerlaken*, *van Hoëvell*, *Dullert*, *de Limpens*, *Meeussen*, *Godefroi*, *Hoynck van Papendrecht*, *Hengst*, *Beens*, *ter Bruggen Hugenholtz*, *Meylink*, *van Zuylen van Nyevelt*, *Storm* en *Jespers*.

De algemeene beraadslagingen worden geopend over hoofdstuk V (*Binnenlandsche Zaken*).

De heer *van Zuylen van Nyevelt* heeft zich afgevraagd waartoe de algemeene beraadslagingen over een hoofdstuk dienstig zijn, en welk het verschil is tusschen de algemeene beraadslagingen en die over de hoofdstukken; dat verschil is tweeledig: de Minister is administrateur, maar tevens politiek persoon als lid van het Kabinet; de beraadslagingen over de artikelen gelden den administrateur, maar de algemeene beraadslagingen over een hoofdstuk strekken meer ter beoordeeling van de daden des Ministers als politiek persoon. Hij meent daartoe te meer regt te hebben, omdat hij van oordeel is dat het niet alleen geoorloofd, maar in sommige gevallen zelfs pligtmatig is de stemming over een hoofdstuk te toetsen aan redenen buiten de begrooting; hij kan zich voorstellen, dat men omtrent geen enkelen post der begrooting bezwaren heeft en dat men toch, om redenen daar buiten, zijne stem daaraan onthoudt. Daarvoor zijn de algemeene beraadslagingen bestemd, ter beantwoording van de vraag: of men weder voor een jaar aan den Minister de middelen in handen zal geven om het Staatsbeleid te voeren. Die vraag is van gewigt, vooral op dit oogenblik met betrekking tot dit hoofdstuk. Hij zegt dit met het oog op het groote incident in de vergadering van ll. dingsdag, namelijk de soort van transformatie bij den Minister van Justitie; die transformatie heeft hij aangemerkt als eene abdicatie; daardoor heeft die Minister voor zich weggecijferd die rigting, welke alsnu meer vertegenwoordigd wordt in dit Kabinet door den Minister van Binnenlandsche Zaken; deze is daardoor als 't ware het hoofd van het Kabinet geworden, daar aan het geabsorbeerde element de prioriteit niet meer toekomt. Hij heeft die verwisseling met geen bijzonder genoegen gezien; hij had liever het anti-revolutionair element, zelfs pur sang, in het Kabinet zien domineren; hij heeft in deze Kamer bestendig tegenover die partij gestaan; hij heeft menige lans met haar gebroken, maar bestrijding kan gepaard gaan met hoogschatting en waardering van het karakter der tegenpartij, en dan moet hij erkennen, dat hij in die partij steeds gewaardeerd heeft haren onvermoeiden ijver in de zaak welke zij voorstond, maar bovenal de onverzettelijkheid harer beginselen. Hij is die beginselen niet toegedaan, maar hij ziet daarin toch een waarborg voor menig gevaar dat ons bedreigt; hij beaamt hetgeen deswege de heer *Groen* gezegd heeft, dat diens rigting een waarborg is voor te weinig eerbied voor onze constitutionele instellingen. Hij ziet daarin den waarborg tegen die soort van epidemie thans in Europa heerschende en welke zich zelfs onlangs aan het kleine Luxemburg heeft medegedeeld; hij had dus liever tegenover een anti-revolutionair Kabinet gestaan. Er heeft nu eene verwisseling plaats gehad en mag het er voor gehouden worden, dat de Minister van Binnenlandsche Zaken het hoofd van het Kabinet is, dat van hem de *pensée gouvernementale* uitgaat; maar dan mag hij ook onderzoeken wat men van hem als Staatsman te wachten hebbe, om daaruit af te leiden welke mate van vertrouwen men hem mag schenken.

Daarvoor bestaat een grond te meer, omdat aan dien Minister bepaald zal opgedragen zijn de quaestie van het onderwijs ten einde te brengen. Dat onderzoek is niet vrij van bezwaar. In de eerste plaats is de Minister tot dusver als Staatsman weinig bekend; bij velen is hij zelfs bij name niet bekend; men wist dat hij sints eenige jaren met lof aan het hoofd eener inrigting van onderwijs had gestaan; anderen meenden dat hij zich in de laatste jaren bewogen had in eene godsdienstig exclusieve politiek-reactionnaire rigting, minder strookende met zijne antecedenten, maar die zich sedert de april-beweging ontwikkeld heeft, welke rigting sedert in het duistere gewoeld en een fatalen invloed op de staatkunde uitgeoefend heeft. Als dit waar is, — de spreker zal het niet beslissen, — dan zou hij het in hooge mate betreuren dat het aan eene partij, die in hare banieren voert reactie en onverdraagzaamheid, die het toelegt jegens anderen liefdeloos te zijn, ten einde dit ten haren voordeele te exploiteren; hij zou het betreuren dat het aan zoodanige partij gelukt was haren leider aan het bewind te brengen. Hij weet het waaraan hij zich door dit te zeggen blootstelt; het zal aan veler aanval niet ontbreken, ook niet aan verdachtmaking bij land- en geloofsgenooten; hij zal het niet wagen in de eerste dagen de *Fakkel* en de *Waakzaamheid* op te slaan; maar dit zal hem niet terughouden te zeggen hetgeen reeds te lang verzwegen is, dat waar er zegepraal is door zoodanige rigting, welke de godsdienst misbruikt om politieke doeleinden te bereiken, die daartoe de hulp der geestelijkheid ten haren behoeve exploiteert, eene hulp, welke zelfs ongeloovige rationalisten niet versmaden, dat hij zoodanige zegepraal zou betreuren.

Bij de algemeene beraadslagingen is gesproken van de aanneming eener kerkelijke kleur. De Minister heeft zich daarover zeer verbolgen getoond en heeft gezegd dat, wat ook van zoodanige kleur zij, de aanneming daarvan niet het werk was van een eerlijk man; hij zal daarover niet twisten; maar hij moet vragen of in de wording van het Ministerie niet iets ligt, wat aan de aanneming eener kerkelijke kleur moet doen denken. Reeds voor

[illegible] in april 1853, heeft er zoodanige vereeniging [illegible]lijken en politieken aard plaats gehad, met het [illegible] doel om onder een godsdienstig masker politieke oogmerken te bereiken. Deze coalitie heeft het vorig Ministerie eerst ondersteund, toen een tijd lang laauwheid en onverschilligheid betoond, daarna tegenstand gevoerd, welke ten laatste zóó hevig werd, dat het Ministerie daar niet tegen bestand was. Er werd zelfs een dagblad opgerigt, met het doel om dien tegenstand te onderhouden, en hetwelk dagelijks verkondigde dat Kerk en Staat één moest zijn. Intusschen bereikte die oppositie haar doel niet, zoo lang er geen bepaald voorwerp was. Dat voorwerp werd gevonden; het was het ontwerp van wet op het onderwijs; de voorname oppositie tegen dat ontwerp was gerigt tegen de gemengde school; zoowel de bestrijders als de petitien waren gerigt tegen de gemengde scholen. Thans tracht men dit wel eenigermate te verduisteren; dit zal echter bezwaarlijk gelukken, daar de bewijzen aanwezig zijn. Er bestaan bergen van petitien; hij heeft er een voor zich uit Delft, waaronder de handteekening van den Minister van Binnenlandsche Zaken; daarin wordt gezegd, dat overal de geschiedenis bet doel van het onderwijs moet wezen, terwijl die in de gemengde scholen niet kan worden onderwezen zonder de godsdienstige begrippen van sommigen te kwetsen. En nu moet hij zijne verbaasdheid te kennen geven over hetgeen hij hier bij de algemeene beraadslagingen, zoowel van den Minister van Binnenl. Zaken als van dien van Justitie, heeft gehoord. Men wordt geroepen om aan het verlangen van de petitionarissen te voldoen; en wat doet men? Men verklaart niet dat men de taak te zwaar vindt, maar noemt hetgeen men zelf verlangd heeft anti-nationaal. Waar dit het geval is, is het geoorloofd te gelooven, dat de questie van het onderwijs niet het ware doel der beweging geweest is; dat het wel degelijk bij de partij, die de beweging georganiseerd heeft, geweest is de aanneming eener kerkelijke kleur om politieke doeleinden te bereiken. Dat doel is door de optreding van de Ministers van Binnenlandsche Zaken en Justitie bereikt. De Minister heeft gezegd dat hij zich boven de partijen stelde en dat, als hij die stelling niet kon behouden, hij den zetel voor de partijen zou inruimen. Toen de spreker dit hoorde, heeft hij zich afgevraagd: wat is eene partij? eene politieke partij is eene vereeniging van individuen tot een bepaald doel dat zij willen bereiken. Nu zijn er in het wezen van elke partij twee tijdperken, een van strijd en een van zege, zoo die behaald wordt. Als dit laatste het geval is, kan hij zich zeer goed voorstellen dat men zegt te staan boven de partijen, dat wil zeggen boven de andere partijen. Dit is geoorloofd en waar. Maar vraagt hij of hij zich ook vergist heeft, of zijne opvatting minder juist is; is de bedoeling ook, dat men tot geene partij meer wil behooren; is dit het geval, dan wenscht hij den Minister geluk, maar dan moet hij hem vragen, door welke middelen hij dat doel bereikt heeft? Door den steun te missen waarop men gebouwd heeft, moet men een anderen steun hebben. Waar zal de Minister dien vinden?

Verder vraagt hij, wat de verrigtingen des Ministers zijn sedert zijne optreding? Het komt hem voor, dat de bedoeling des Ministers is, door groot vertoon en ijver voor de materiële belangen een en ander te doen vergeten, wat ook in de schatting van het Volk minder aangenaam is, en dan ziet hij daarin een toeleg om op den achtergrond te stellen hetgeen op den voorgrond moest staan: de questie van het onderwijs. De Minister is aangevangen met het doen eener groote belofte, zoo ruim genomen, dat men geene zwarigheid zou maken het lot der geheele Natie in handen des Ministers te geven; hij heeft namelijk niet hier, maar bij eene andere gelegenheid, de belofte gedaan, dat onder zijne regering Nederland weder als voorheen het gelukkigste Land ter wereld zou worden. Daarmede stemt geheel overeen hetgeen later is gebeurd, de benoeming van commissien, het aanleggen van spoorwegen, maatregelen nopens den landbouw, de openbare gezondheid. De spreker zal dit niet misprijzen; wel zou hij in bedenking geven of daarop niet toepasselijk is het Fransche spreekwoord: *qui trop embrasse, mal étreint*, maar al wat er gebeurd is geeft nog geen waarborg dat er iets goeds tot stand is gekomen. Intusschen schijnt de Minister te vergeten, met welke spetiale taak hij aan het bewind is gekomen, even als een buitengewoon gezant, die eene spetiale zending heeft. De Minister is reeds ongeveer zes maanden aan het bewind. De spreker had zich gaarne getroost, dat omtrent de nijverheid, den landbouw, zelfs de openbare gezondheid, in statu quo ware gebleven, mits de tijd ware besteed aan het groote moeijelijke vraagstuk van het onderwijs. De Minister, in stede van al zijn tijd, heeft aan dat vraagstuk slechts zeer weinig tijd besteed; hij gelooft dit bepaald, na de mededeeling van ll. maandag over dat onderwerp. De Minister heeft gezegd, dat hij de Kamer vrijliet naar zijne bedoeling te gissen, maar dat niets hem zou bewegen den sleutel van het raadsel te geven. Dit zegt niet veel, en het is wenschelijk iets meer bepaalds te hooren. Hij zegt dit niet voor de Kamer, maar het is noodzakelijk voor de Natie, vooral voor de petitionarissen, die met angstige bezorgdheid verlangen te weten wat er ter tegemoetkoming hunner wenschen gedaan wordt. Hoe langer men met de oplossing van het raadsel wacht, hoe meer de Natie en de petitionarissen op het dwaalspoor worden gebragt. Hij herinnert aan hetgeen gedurende en na de aprilbeweging heeft plaats gehad. Toen was er ook eene kerkelijke beweging, met het bepaald doel om de Bisschoppen te weren. Het nieuwe Ministerie had echter te veel beleid en te veel vaderlandsliefde, om niet in te zien, dat, ofschoon daartoe geroepen, aan dien eisch niet kon worden voldaan; de Bisschoppen zijn ook, eenige weken na de optreding van het Ministerie, geïnstalleerd en erkend. — Zou, als men de oplossing uitgesteld had, men daardoor niet met meer moeijelijkheden te kampen hebben gehad? — Hij past dit op de questie van den dag, op het onderwijs, toe, en heeft hij ten deze een goeden raad aan den Minister te geven. De Minister heeft reeds veel toegegeven; hij is reeds zeer verre afgeweken van zijn standpunt, althans in verband tot de optreding van het Ministerie. Welnu, hij legge alle valsche schaamte ter zijde; hij geve het ontwerp van zijn voorganger terug, liever heden dan morgen. Hij zal alsdan op de ondersteuning van de groote meerderheid der Kamer kunnen rekenen.

De heer *Blaupot ten Cate* vestigt de aandacht op de zaak der concessie van den spoorweg in de noordelijke provincien en schetst het hoog belang daarvan, terwijl hij inlichting vraagt nopens de gezindheid van Hannover tot aansluiting van het spoorwegnet aan Oost-Friesland.

De heer *Bosscha* zegt niet te behooren tot de liberale, de anti-revolutionaire of de conservatieve partij en kan niet toegeven, dat ieder lid verpligt is het standpunt aan te wijzen, dat hij tegenover kiezers, Regering en Natie aanneemt. Hij erkent echter, dat ieder lid een stelsel moet hebben, waarnaar hij bij de beoordeeling van Regeringsdaden en voorstellen moet afgaan, en nu acht hij den tijd gekomen om rondborstig zijne politieke gedachte te ontwikkelen; er zijn op het politiek gebied wier hoofdbeginselen, waarvan hij de zegepraal wenscht te bevorderen: 1°, de ontwikkeling en niet de conservatieve stilstand van de begrippen van regt tot bevrijding van ieder, die aan banden gelegd, die onderdrukt of verongelijkt wordt; 2°, de verspreiding van welvaart en beschaving zelfs tot op den bodem en in het slijk van de volksmaatschappij; 3°, de waarborgen van eerlijkheid en bekwaamheid bij allen, die hoog of laag in eenig deel van het Staatsbestuur geplaatst zijn, en 4°, de vrijmaking van ieders godsdienstig geweten van allen menschelijken dwang. Hij gelooft dat, zoo men deze algemeene beginselen op den voorgrond plaatste, zij met behoud van ieders individualiteit, voldoende zouden worden geacht, de scherpte der partijen zich daarin zou oplossen, men van alle zijden daartoe zou overkomen en eene groote Nederlandsche partij zou vormen; daartoe zou alleen niet kunnen medewerken de heer *van Foreest*, daar onze Grondwet niet vereenigbaar is met een protest tegen de beginselen van 1789. Hij komt vervolgens tot de wet op het onderwijs en verdedigt het begrip van een nationaal volksonderwijs, waartegen de anti-revolutionaire partij te velde trekt; in verband hiermede vraagt hij: 1°, of de Regering besloten heeft bij de wettelijke regeling van het lager onderwijs vast te houden aan de stelling van het vorig Ministerie, dat het volksonderwijs in de eerste plaats is een gemeentelijk belang en slechts subsidiair een Rijksbelang, en 2°, of de Regering van meening is, dat alle openbare lagere scholen moeten zijn gemengde scholen, toegankelijk voor alle kinderen, zonder onderscheid van de godsdienstige geloofsbelijdenis der ouders.

De heer *van Deinse* bespreekt het belang van den Zeeuwsch-Limburgschen spoorweg en vraagt of er maatregelen genomen zijn, dat de spoorweg door Zeeland tot aan Vlissingen binnen den bepaalden tijd zal worden gelegd.

De heer *Schimmelpenninck van der Oye* meent, dat het onderwijs wel van Staatswege moet worden bekostigd en dat, als dit hoofdzakelijk aan de gemeenten wordt overgelaten, een te onbeperkte invloed der gemeentebesturen op de benoeming der onderwijzers zou ontstaan. Verder zegt hij, dat, wanneer de opneming van het woord *Christendom* in de wet op het onderwijs eenige beteekenis zal hebben, zulks moet zamengaan met een bepaald dogma en dan kan dit niet op de gemengde school worden toegepast.

De heer *Storm van 's Gravesande* wijst op het hoog belang der spoorwegen in Friesland en Groningen en dringt op verandering van het voorgenomen traject en op het verleenen van subsidie aan.

De voortzetting der beraadslagingen wordt daarna bepaald op aanstaanden maandag morgen.

De commissie voor de verzoekschriften brengt verslag uit op eenige in hare handen gestelde adressen.

De zitting wordt vervolgens gesloten.

's GRAVENHAGE den 1 december.

Staten-Generaal.

In de zitting der Tweede Kamer van heden zijn de algemeene beraadslagingen voortgezet over hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1857 en zullen morgen worden vervolgd.

ROTTERDAM den 1 december.

Aanstaanden donderdag den 4 dezer, des middags ten 12½ ure, zal de Gemeenteraad alhier eene vergadering houden, waarin de volgende zaken zullen worden ter tafel gebragt: Mededeeling van ingekomen stukken; delibereren over het adres van den heer *J. W. Anthony* en *c. q.* benoemen van een makelaar in assurantie zaken; idem over het voorstel wegens de aardappelenmarkt; idem over het voorstel tot aankoop van grond aan de Kruiskade; idem over de toelage aan het Hollandsch tooneel; idem over het adres van heeren regenten van het H. Geest- of Oude Mannenhuis en daarop uitgebragt rapport; idem over de voorwaarden tot verkoop der gronden aan de Westerkade; idem over het voorstel van den heer *L. Pincoffs* wegens de beurtveren.

— Gisteren maakte de wel eerw. heer *S. Hoekstra* Bz., predikant bij de Doopsgezinde gemeente alhier, aan zijne gemeente bekend, dat hij zich zijne benoeming tot hoogleeraar aan het seminarium der Algemeene Doopsgezinde Societeit te Amsterdam heeft laten welgevallen.

— Eergisteren avond gaf de nieuwe Rederijkerskamer *Thespis*, onlangs alhier gevormd en die, behalve een voldoend aantal werkende leden, reeds ongeveer honderd beschouwende leden telt, hare eerste voorstelling in het lokaal *Concordia*, welks zaal fraai met vlaggen en schilden getooid was. Na eene allegorische voorstelling, *Kunst en Kunstzin* getiteld en door den heer *L. van den Broek* in dichtmaat vervaardigd, werd het oorspronkelijk treurspel *Ines de Castro*, van den beroemden *R. Feith*, onder anderen met medewerking van mevrouw *Valois Sablairolles* en mevrouw *Iburg*, tot groot genoegen der talrijke aanwezigen opgevoerd. De veelbelovende jeugdige inrigting staat onder het bestuur van zeven leden, uit welke de heer *P. J. van der Palm* het voorzitterschap bekleedt, terwijl de heer *H. J. Schemmer Lelyvelt* tweede voorzitter, de heer *W. C. Wijnmalen* secretaris en de heer *P. van der Sprong* penningmeester is.

— Bij den burgerlijken stand te Kralingen zijn in november 1856 aangegeven: 13 geborenen, 10 overleden en gehuwd 3 paren.

— Te Schiedam zijn tot leden van de Kamer van koophandel en fabrieken verkozen de heeren *A. F. Pigeaud*, *P. Melchers* en *M. Kerdel*.

— De commissie, belast met het bestuur der werkzaamheden, welke het in werking brengen van het reglement voor het hoogheemraadschap van den Alblasserwaard met Arkel beneden de Zouwe moeten voorafgaan, heeft bekend gemaakt dat de uitslag der onlangs gehouden verkiezingen van hoofdingelanden en hoofdingelanden-plaatsvervangers in de zes kiesdistricten van het hoogheemraadschap is geweest als volgt: voor het 1ste district zijn benoemd tot hoofdingelanden de heeren *T. Hagendijk*, *A. de Kluyver*, beide te Nieuw-Lekkerland, en *C. H. Rijkée van Alblasserdam*, te Alblasserdam, en tot hoofdingelanden-plaatsvervangers de heeren *A. Veth* Jr., te Papendrecht, en *N. J. Vonck* en *P. de Haan*, beide te Streefkerk; — voor het 2de district, tot hoofdingelanden de heeren *P. Visser* Az., *A. Gz. Dekker*, beide te Sliedrecht, en *P. Schakel*, te Giessen-Oudkerk, en tot hoofdingelanden-plaatsvervangers de heeren *B. Bons*, te Laag-Blokland, *C. Tukker*, te Giessen-Oudkerk, [illegible] *K. Lingeveld*, te Hardinxveld; — voor het 3de district, tot hoofdingelanden de heeren *C. Pijl*, te Oud-Alblas, *A. Slingerland* Jr., te Bleskensgraaf, en *V. Brandewijk*, [illegible] Gijbeland, en tot hoofdingelanden-plaatsvervangers [illegible] heeren *L. Nugteren*, te Oud-Alblas, *J. C. Tukker*, te Gijbeland, en *A. Bons*, te Bleskensgraaf; — voor het 4de district, tot hoofdingelanden de heeren mr. *W. A. van Aken*, te Gorinchem, *E. Aanen*, te Hoornaar, en *J. Swets* Wz., te Hardinxveld, en tot hoofdingelanden-plaatsvervangers de heeren *D. de Kuyper*, te Schelluinen, *H. Polvliet*, te Gorinchem, en *J. A. D. van der Poel*, te Arkel; — voor het 5de district, tot hoofdingelanden de heeren *C. F. Gerdessen Timmermans*, *A. Kooyman* en *G. Slob*, allen te Noordeloos, en tot hoofdingelanden-plaatsvervangers de heeren *C. van Houweling*, te Peursum, *J. Verhoef*, te Giessen-Nieuwkerk, en *A. Rietveld*, te Noordeloos; — voor het 6de district, tot hoofdingelanden de heeren *J. Verhey* Az., te Ameide, *C. Hakkesteeg*, te Groot-Ammers, en *W. C. M. Begram*, te Gorinchem, en tot hoofdingelanden plaatsvervangers de heeren *C. [illegible] Ruiter*, te Meerkerk, *D. de Ruiter*, te Langerak, en *G. Bodde*, te Meerkerk.

— Door den kerkeraad der Hervormde gemeente te Hellevoetsluis is tot herder en leeraar beroepen de *J. C. Verhoeff*, predikant te Sluis.

— Eergisteren is aan de Leydsche Hoogeschool bevorderd tot doctor in de regten de heer *J. H. van Lennep*, van Almelo, na verdediging van theses.

— Uit Amersfoort wordt gemeld dat het de justitie is gelukt, den ontvlugten gevangene *T. van Eck* weder in handen te krijgen; ll. zaturdag werd hij in het huis van arrest aldaar teruggevoerd uit de gemeente Renswoude, alwaar men hem betrapte onder het gebruik van eenige ververschingen in eene landbouwerswoning, waarin [illegible] zich ongemerkt had weten te laten opsluiten.

— Zr. Ms. schroefstoomschip SOEMBING is eergisteren te Vlissingen met het beste gevolg te water gelaten.

— Ds. *A. P. A. du Cloux*, pred. te Oud-Alblas, heeft voor het beroep naar 's Greveldnin Capelle bedankt.

— De laatste prijzen der levensmiddelen te Waalwijk waren: 1 mud tarwe *f* 12 a *f* 13; 1 mud rogge *f* 8 a *f* [illegible]; 2 pond roggebrood 20 cents; 1 pond boter 80 a 90 cents; 1 pond vleesch 60 cents; 1 pond spek 70 cents; 1 mud aardappelen *f* 1. 50.

— Door de hevige winden, welke in het begin der laatste week gewoed hebben, is het water zoodanig komen opzetten, dat al de polders in de streken van Raamsdonk geïnundeerd zijn. Ook van de polders [illegible] Werkendam zijn de arbeiders moeten vertrekken, naardien door het ondervloeijen de werkzaamheden zijn gestaakt.

— Met zekerheid is te Enschedé het berigt ontvangen, dat de concessionarissen van den spoorweg van Zevenaar over Enschedé naar de grenzen, in de rigting van Rheine, thans ook concessien hebben aangevraagd, om dien weg van Zevenaar verder daar te stellen tot 's Hertogenbosch.

— De *Cercle agricole et horticole du grand-Duché [illegible] Luxembourg* heeft den heer dr. *L. Mulder*, hoogleeraar aan het athenaeum te Deventer, tot honorair lid benoemd.

— De nader tegen 4½ pct. uitgeschrevene geldleening ten behoeve der stad Leeuwarden, groot *f* 110,000, is [illegible] volgeteekend.

— De waterhoogte te Arnhem was eergisteren 3.74 [illegible]

De Rijnhoogte te Keulen was den 29 laatstleden 14 voet 6 duim Keulsch peil (13 voet 10 duim Rijnlandsch), den 30 laatstleden 13 voet 6 duim Keulsch peil (12 voet 11 duim Rijnlandsch).

— Zr. Ms. fregat DOGGERSBANK is den 20 november van Smyrna naar Alexandrië vertrokken.

Zoo spelen en leeren de Kinderen en *Zoo leeren de Kinderen teekenen* zijn de titels van twee kinderboekjes, welke het [illegible] bij de boekhandelaars *Altmann en van der Palm* alhier [illegible] licht zien en zich door goeden inhoud, smaakvol uiterlijk, tal van plaatjes en goedkoopen prijs voor St. Nicolaas geschenken bijzonder aanbevelen. In het eerstgenoemde werkje, dat met acht inderdaad fraaije gekleurde [illegible] plaatjes is versierd, vindt men eene reeks van vloeijende versjes, meestal verschillende kinderspelen ten onderwerp hebbende. Het tweede is geheel ingerigt om de kinderen al spelende te leeren teekenen, terwijl het groot aantal teekenvoorbeelden door kleine versjes is opgehelderd. Beide werkjes zullen voorzeker een goed debiet vinden, en vooral eene bloote inzage van het laatste zal voldoende zijn om den lust tot het koopen daarvan op te wekken, dewijl dit boekske zoo uitstekend geschikt is om de [illegible] vele uren aangenaam bezig te houden met het nateekenen der voorbeelden enz.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 1 December.

OVERLEDEN: G. van den IJssel, jd., 29 j. — J. Putters, vrouw van H. Kok, 73 j. — C. Koppe, man van J. H. Versluys, [illegible] S. de Ridder, wedr. van M. R. Gardien, 89 j. — J. Layel, [illegible] W. Jay, 69 j. — J. C. van Weelden, d., 7 m. — J. Riedeman, [illegible] 7 m. — G. van den Berg, z., 4 m. — A. J. van Oversteeg, z., [illegible] A. W. van Nieuwenhuyzen, z., 2 j. — J. J. Goedgeluk, z., [illegible] T. Dijkman, z., 1 j.

BEVALLEN: M. van Helden, geb. Pons, levenl. d. — J. Wou[illegible] geb. Bakx, levenl. d. — H. Aarts, geb. van den Wijngaarden, [illegible] H. Leens, geb. Boot, z. — J. Hopman, geb. Paerel, d. [illegible] Sluyters, geb. van Zon, z. — Z. de Langen, geb. Gouwens, [illegible] M. E. Dirckx, geb. Embroek, d. — A. Wirtz, geb. Koning, [illegible] C. Sluyters, geb. van Es, z. — H. Zuidmeer, geb. Broekhu[illegible] d. — H. Voorrips, geb. van 't Hart, d. — D. C. Dirksen, [illegible] Peters, z. — C. de Groot, geb. de Haas, z. — J. P. Luiten, [illegible] geb. de Rot, d. — E. van Minden, geb. Isak, d. — H. van [illegible] geb. Knap, d.

Zeetijdingen.

HELLEVOETSLUIS 30 nov. Gearriveerd *Vienna*, Lewis, van [illegible] Brouwershaven; *Luitenant-Admiraal Callenburg*, Valk[illegible] St. Ubes; *Rainbow* (st.) en *Schiedam* (st.), beiden van Londen, en *Helena Brons*, van Emmen, van Venetië. — Vertrokken [illegible] (st.) naar Londen; de wind Z. O., omloopend, later N. tot W.

HELLEVOETSLUIS 1 december. (Z. W. ten Z.—Z. O.) Gearriveerd *Batavier* (st.), *Earl of Auckland* (st.) en *Columbine* (st.), alle drie van Londen; *Luna*, Hilken, van Brouwershaven, en *Sea Horse* (st.) van Hull. — Vertrokken *Balmoral* (st.) n. Leith; *Prins van Oranje* (st.) naar Duinkerken, en *Seine* (st.) naar Havre.

BRIELLE 30 nov. (Z. W.—W. N. W.) Gearriveerd *Alert* (st.) van Hull. — Vertrokken *Sophie* (st.) naar Cardiff; *Sea Gull* (st.) en *Ocean Queen* (st.), beiden naar Hull.

BRIELLE 1 december. (Z. W.—Z. Z. O.) De stoomboot *Sophie*, kapit. Schep, van Rotterdam naar Cardiff, is gisteren niet over de Maasdroogen kunnen komen en bij Zeeburg op het vaste strand geraakt; zit nog vast, en heeft twee ijssloepen tot assistentie. Ook de loodsschokker, en de sleepbooten *Klok* en *Nieuwesluis* zijn derwaarts vertr.

MAASSLUIS 30 nov.—1 dec. (Z. W.—W. N. W.) Niets gepasseerd.

BROUWERSHAVEN 30 nov. (Z.—N. W.) Gearriveerd *Joan*, van der Tak, van Batavia; *Rotterdam*, Vis, en *Stadtland*, Kückens, beiden van Hellevoetsluis. — Vertrokken *Jan van Galen*, de Boer, en *Luna*, Hilken, beiden naar Rotterdam, de laatste per *Zuid-Holland*.

BROUWERSHAVEN 1 december. (Z. Z. W. — N.) Gearriveerd *Ternate*, T. Cars Tz., van Batavia naar Rotterdam. — Vertrokken *Eugenie*, Bargman, (per *Brouwershaven*) n. Rotterdam. — Door schipper W. de Neef, loodskotter van Brouwershaven, is den 22 nov. ll. in zee, op 2 mijlen afstands van Schouwen, Z. ten O., opgevischt een groen geschilderd naambord met witte randen, waarop: *Anna*.

TEXEL 30 nov. Gearriveerd *China*, Mulder, v. Tjilatjap, en *Diana* (st.) van Londen; gisteren nog *Twee Zusters*, de Groot, en *Jacobus*, van Duyn, beiden v. Londen, en *Devon*, Hall, v. Hellevoetsluis (als bijlegger n. Newcastle). — Vertrokken gisteren *Magnet* (st.), *Lion* (st.) en *Jonge Antje*, van 't Veer, alle drie naar Londen.

VLIE 28 nov. Gearriveerd 26 *Königin Marie* (st.) v. Hamburg; 27 *Georg V* (st.) van Harburg en *Stoomvaart* (st.) van Hamburg: beiden *Johanna*, Kagelmacher, van Koningsbergen. — Vertrokken 26 *Harburg* (st.) naar Harburg; 27 *Amsterdam* (st.) naar Stettin.

VLIE 29 nov. Gearriveerd *Noord-Holland* (st.) v. Hull; *Pollux*, Molenaar, van St. Petersburg; *Engelina Jantina*, Rozema, v. Riga (als bijlegger n. Bordeaux, met schade), en *Trekvogel*, Karoen qq., van Delfzijl.

AMELAND 26 nov. Het schip *Vrouw Martha*, kapit. Bol, van Dantzig naar Delfshaven, is alhier met gebroken roer en verlies van anker en ketting binnengeloopen.

VLISSINGEN 29 nov. Ter reede gekomen *Eva*, Clark, v. ..... (als bijlegger naar Rott.), en *Pieter*, van Driesten, van Exeter (als bijlegger naar Sunderland). — Op de Schelde gearriveerd (voor Antwerpen bestemd) *Gefion*, Gjerson, van Rangoon: *Rubens*, Nedahl, van Rio-Janeiro: *Oquendo*, de Erquiaga, van Havanna; *F. Gebhard*, Edwards, en *Vulture*, Smith, beiden van New-York: *Nestor*, Klein, van Taganrog; *Pieter Bentum*, Schaap, van Berquera, en *Jonge Willem*, Kappen, van Londen.

Te SWINEMUNDE binnengeloopen 27 nov. *Verwachting*, Visser, van Villanova naar St. Petersburg, met eenige lekkage, gebroken boegspriet en zaling, en gescheurde zeilen; moest lossen om te repareren.

NORDEN 27 nov. Eergisteren is op het eiland Juist gestrand het schip *Anna Hinrika*, kapit. Bauermann, met gerst van Windau naar Schiedam; het volk is gered en men hoopt lading en inventaris te bergen.

Te MILFORD binnengeloopen 24 nov. *Pearl*, Cademy, v. Liverpool naar Dordrecht, lek, doch wilde niet lossen; heeft den 25 dito de reis voortgezet, doch is uit zee teruggekomen.

Gepraaid:

Den 5 october, op 6 gr. 24 min. NB. en 20 gr. 30 min. WL., *Dotjeland*, J. C. Viersma, van Amst. naar Batavia.

Den 27 october, op 2 gr. NB. en 23 gr. WL., *Koning Willem II*, Gjesen, van Newport naar Hong Kong.

(*Per Overlandpost.*)

Aangekomen:

Te HONG KONG vóór 13 oct. *Agneta*, Crap Hellingman, van Amoy, *Albrecht Beyling*, Muller, v. Batavia, *Jan Hendrik*, de Jong, v. San Francisco, en *Proteus*, Kikkert, v. Ningpo. — Te SINGAPORE 28 sept. *Ridderkerk*, Pesant, v. Cardiff (is 21 oct. n. Batavia vertrokken); 19 oct. *Euterpe*, Kuipers, v. Penang. — Te BATAVIA 19 sept. *Gesina*, Burggraaff, v. Hong Kong; 20 dito *Anna*, Harms, v. Schiedam, en *Burgemeester Hoffman*, Dijkama, v. Rott.; 24 *Fortuna*, de Ligny, v. Amst.; 25 *Jan van Schaffelaar*, van Hees, van China; 2 oct. *Henriette*, van der Veen, v. Rott.; 4 dito *Goede Verwachting*, Boysen, en *Maria & Elise*, van der Putte, beiden v. Amst., *Vooruit*, Kool, v. Rott., en *Nederland*, Ruiter, v. Boston; 6 *Delfshaven*, Sarhey, van Singapore n. China; 7 *Rembrandt van Rhijn*, van Wijngaarden, v. Rio-Janeiro, en *Baltimore*, Poestkoke, van Manilla naar Cork. — Te SAMARANG 19 sept. *Marinus & Willem*, van Duyn, v. Batavia; 24 dito *Vijf Vrienden*, Johan, v. Rott. — Te SOERABAIJA 5 sept. *Phoebus*, Beck, v. Macassar; 10 dito *Gouverneur-Generaal Duymaer van Twist*, Hoeksma, v. Rott. (laadt voor China); 13 *Kenau Hasselaar*, Lindeman, v. Australië; 14 *Susanna & Elisabeth*, Opperhand, v. Shields; 16 *Jacob*, Börger, v. Rotterdam.

Te BATAVIA 10 oct. *Buitenzorg*, Rijken, van Rotterdam.

Vertrokken:

Van BATAVIA 17 sept. *Bantam*, van den Bolck, en *Koophandel*, Crevecoeur, beiden naar Rotterdam, en *Hermine*, de Weerd, n. Amst.; 19 dito *Bommelerwaard*, Loos, naar Dordrecht; 20 *Johanna Maria Christina*, Gorter, naar Pasoeroewan; 21 *Prins Veldmaarschalk*, Lumink, naar Pekalongan; 22 *Amalia Augusta*, van Marle, naar Tagal; 23 *J. M. Kemper*, Rosier, n. Soerabaija; 25 *Anna Paulowna*, Bek, en *Johanna Christina*, Baumgarten, beiden naar Tjilatjap; 27 *Thetis*, Zeeman, n. Samarang, *Johanna Maria*, Overgaauw, *K. N. Yachtclub*, Zack, *Catharina Maria*, Ballot, en *Nehalennia*, Grivel, alle vier naar Soer., en *Jacob Cats*, van der Windt, naar Hong Kong; *Amerika*, Meermans, naar Tjilatjap, *Maria Jacoba*, Lammerts, en *Scheveningen*, Annokkee, beiden n. Soer.; 30 *Bengalen*, Keus, naar Tjilatjap, *Ottolina*, Prange, en *Koning en Vaderland*, van Bruggen, beiden naar Soer.; 1 oct. *Nederland en Oranje*, van der Hoeven, naar Tagal, en *Henriette*, van Loenen, naar Soer.; 3 dito *Aleyone*, Haacke, naar China, en *Maria Adolfina*, Blom, naar Samarang; 5 *Vijf Gebroeders*, Teensma, *van Galen*, Smit, *Herman de Ruyter*, Feynt, *Nijverheid*, Lange, *Stad Amsterdam*, van Wijzel, en *Tagal*, Göbel, alle zes naar Amst., *Maleijer*, Bok, naar Soer., *Jan Schouten*, Coening Meijer, naar Cheribon, *Oost-India Paket*, Postma, *Samuel Hendricus*, van der Geer, en *Soolo*, van ...ulen, alle drie naar Soer.; 7 *Kinderdijk*, Zwanenburg, naar ...l, en *per Aspera ad Astra*, Admiraal, naar Schiedam; 8 *Staatsraad van Ewijck*, de Winter, en *Admiraal Piet Hein*, Hazeveld, beiden naar Soerabaija. — Van SAMARANG 20 sept. *Jacoba Christina*, Berk, naar Pekalongan; 27 dito *Vier Gebroeders*, Haken, naar Soer. — Van SOERABAIJA 16 september *Osiris*, Cramer, naar Pasoeroewan; 24 dito *Pieter Schoenmakers*, van Varelen, n. Probolingo. — Van PASOEROEWAN 30 sept. *Abel Tasman*, n. Rott. — Van PROBOLINGO 1 oct. *Gouverneur-Generaal Rochussen*, la Bree, naar Rott. via Bat. — Van TJILATJAP 4 augustus *Generaal Michiels*, Visser, naar Rott., en *Minister van Hall*, de Haas, naar Amst.; 6 september *Henriette*, Haasnoot, naar Amst. — Van HONG KONG vóór 13 oct. *Boreas* en *Mercurius*, beiden naar Amoy, *Stad Tiel* en *Ida Willemina*, beiden naar Batavia, en *Christina* n. Manilla.

ANJER gepasseerd 9 sept. *Henriette Maria*, de Boer, van Bat. n. Amst.; 11 dito *St. Jan*, Lion, van Bat. naar Schiedam; 17 *Almonde*, Burie, van Newcastle naar Hong Kong; 21 *Staatsraad van der Houven*, Heymeriks, en 22 *Ambarawa*, Buykes, beiden van Bat. n. Amsterdam; 23 *Mercator*, van der Valk, van Bat. n. Schiedam; 24 *Johanna Alida*, Visman, 27 *Palembang*, Hoekstra, *Ann Adamson*, Adamson, en 28 *Zeevaart*, Legel, alle vier van Bat. n. Amst.; 29 *Zwaluw*, Koekelis, van Batavia naar Rotterdam.

Cargalijsten.

Rotterdam.

BATAVIA, Jan van Galen, P. H. de Boer. — 2455 b. Rijst, H. van Rijckevorsel.

LONDEN, Earl of Auckland, W. W. Appleton. — 17 b. Wol en 4 b. Zijde, C. Hemmann en Co.; 2 b. Wol, C. L. Ringrose en Co.; 200 k. Gember, J. Ooms Ez. en Co; 3 k. Indigo en 2 b. Zijde, S. A. le Vino en Co; 1 b. Koffij, de Kuyper en Co.; 2 p. Koopmans., A. M. en C. Pluygers; 17 Kanonnen, J. H. Bosboom; 40 b. Wol, Minderop en van Heel; 12 b. dito, J. H. Claus en J. Raulino; 15 cer. Amandelen, A. T. Sölling en Co.; 4 p. Wijn, W. P. Knaepen en Co.; 1 pak Kleederen, Braakman en Co.; 1 k. Glas, A. C. Fraser; 1 p. Boeken, Krap en van Duym; 1 p. dito, A. Baedeker; 1 k. Mostaard, Preston en Co.; 5 pakken Machinerie, Hudig en Pieters; 1 bundel en 15 platen Koper, van Vlissingen, van Heel en Co., te Amst.; 495 b. Zaad; 1 v. Wijn, 1 p. Boeken, 123 z. en 10 b. Koopm., Order.

LONDEN, Rainbow, J. Ryan. — 3 k. Metaal, 501 Metalen Roeden, 53 bl. en 10 bund. Koper, W. van Houten en Zn.; 6 bund. Koper, 10 Koperen Roeden en 4 pakk. Koopmans., S. A. le Vino en Co.; 17 b. Vellen, J. H. Claus en J. Raulino; 4 k. Indigo, A. F. Ebeling en Co.; 3 b. Zijde, C. L. Ringrose en Co.; 6 k. Beschuit en 4 v. Inkt enz., H. Braakman en Co.; 15 pakk. Koopm., Diverse; 2 b. Zijde, 6 b. Vellen en 13 pakk. Koopm., Order.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam

BATAVIA en SAMARANG en eventueel SOERABAIJA, voor Passagiers en Goederen, het buitengewoon snelzeilend gekoperd Nederl. Barkschip *Maarten van Rossem*, kapit. *G. F. Rijken*, hebbende uitmuntende Inrigtingen voor Passagiers en voerende eenen geëxamineerden Scheeps-Doctor. Adres bij de Reeders *van Overzee en Co.*, of bij de Cargadoors *P. A. van Es en Co.*, te Rotterdam.

BELFAST, het Nederl. Kofschip *Vriendschap*, kapit. *T. F. Bakker*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

BERGEN, het Nederl. Schoener-Kofschip *Gier*, kapitein *B. G. Lambach*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

BREMEN, het snelzeilend Bremer Fregatschip *Louisa Maria*, kapit. *C. A. Wencke* Jr. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

JAVA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het nieuw extra op de zeilage gebouwd Nederlandsch gekoperd Campagne-Barkschip *Landbouw*, kapitein *P. A. Kleynenberg*, voerende eenen geëxamineerden Scheepsdoctor. Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen*.

TAFELBAAY en ALGOABAAY, het snelzeilend Engelsch Barkschip *Star of Peace*, kapit. *J. J. Holdsworth*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

VENETIE, het snelzeilend Nederl. Schoonerschip *Zeven Sterren*, kapit. *H. R. Ruhaak*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

Te Vlaardingen:

GIBRALTAR en MALTA, het Nederlandsch Hoekerschip *Oceaan*, kapit. *G. van Duffelen*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

LISSABON, het Nederl. Hoekerschip *Jonge Wouter*, kapitein *M. Kwakkelsteyn*, om spoedig te vertrekken. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

Beursberigten.

PARIJS den 1 December.

Frankrijk 3 pc. 68. 95. Spanje 1¼ pc. 24½; dito Binnenlandsche 3 pc. 38⅞.

LONDEN den 1 December.

De Geconsolideerden 3 pc. 94⅞ a ¼. Spanje 1¼ pc. 24 a ½; dito Buitenl. 3 pc. 42½ a 43½; dito Cert. 5½ a ⅝; dito Amort. 6 a ½. Mexico 3 pc. 22⅝ a ⅞. Grenada 3 pc. 22 a ½: dito Uitgest. 6⅞ a ⅞.

WEENEN den 1 December.

Nationale Metalliek 5 pc. 84⅜; Metalliek 5 pc. 83. Wissel Londen *f* 10. 17. Zilver *f* 7½.

ANTWERPEN den 1 December.

Spanje 1¼ pc. 23½; dito Binnenl. 3 pc 37⅝. Metalliek 5 pc. 77⅜.

AMSTERDAM den 1 December.

				Laagste koers.	Hoogste koers	Geblev. koers.
NEDERL.,	Werkelijke Schuld	2½	pCt.	63	63 1/16	63 1/16
»	dito dito	3	»	74⅞	75	75
»	dito dito	4	»	94 5/16	94½	94½
»	Amort.-Syndicaat	3½	»	89⅞		
»	Handel-Maatschappij	4½	»			
»	O. I. Leening	4	»	93⅝		
»	Leen. Holl.-Spoorweg	4½	»			
»	Rijn-Spoorweg	4½	»	100		
»	Maatsch. v Weldadigh.	4	»			
FRANKR.,	Certificaten	3	»			
RUSLAND,	Obl. bij *Hope & Co.*	5	»	102⅝	103	102⅝
»	dito dito 1828/29	5	»	101⅞		
»	Cert. dito 1831/33	5	»	92½		
»	dito dito 1840	4	»	83⅝		
»	dito bij *Stieglitz*	4	»	82⅝		
»	dito » dito Nieuwe	5	»	93½		
»	dito » dito 1855 dito	5	»	94½	94⅞	94 13/16
»	dito te Londen	4½	»			
»	Certific. van Assign.	6	»	62½	62⅝	
»	Inschr. dito	6	»			
POLEN,	Aand. 1835. *fl.* 500		*f*	152½		
»	Obligatien	4	pCt.	76⅜	76½	76½
SPANJE,	Buitenlandsche	1¼	»	23 1/16	23 3/16	23 3/16
»	dito	3	»	41⅞		
»	Binnenl. a *f* 6000	3	»	37	37 1/16	37 1/16
»	Amortisable Schuld			6		
»	Bewijzen van Coupons			5⅝	5 7/16	
OOSTENR.,	Obl. bij *Goll en Co.*	5	pCt.			
»	dito dito	4	»	62⅝		
»	dito Metall. Oude	5	»	74 5/16	74½	74½
»	dito Nieuwe bet te Amst.	5	»	82½	83	83
»	dito Nation. Metalliek.	5	»	75 5/16	75⅝	75 11/16
»	dito Metalliek	2½	»	38 11/16	38⅞	
»	Weener Aand. fl. 250.	4	*f*	316		
BELGIE,	Certificaten	2½	»			
»	dito bij *Rothschild*	2½	»	51½		
PORTUG.,	Oblig.	3	»	44⅞	44 13/16	44 13/16
»	Uitgest.					
VENEZ.,	Oblig.	4½	»	33½		
»	Uitgest.	1⅜	»			
GRENADA,	Oblig.	3	»	21½	21 11/16	
»	Uitgestelde					
MEXICO,	Oblig.	3	»	20 7/16	20½	
»	dito, Onbepaalde	3	»	20 7/16	20½	

Pruiss. Aand. 1854, 3½ pc., *f* 207. Brazilië, 1843, £ 100. 5 pc. 96⅝. Certfic. Bankactien 1⅛ a 1 3/16. Ecuador 13 13/16 a 14 3/16. Illinois 87½. Beleening 5 pc. Prolongatie 5½ pc. Disconto 5 pc.

Heden waren Hollandsche fondsen, bij eenigen handel in 2½ pcts., iets aangenamer. Ook in vreemde was over het algemeen de stemming gunstig, bij levendigen omzet in Oostenrijksche, Spaansche en 5 pc's. Russische bij *Stieglitz*.

Laatste prijzen ten 5 ure. Holland 2½ pc. 63. Spanje 1¼ pc. 23 3/16; dito Binnenl. 3 pc. 37 3/16. Oostenrijk Metall. 5 pc. 74½.

ROTTERDAM den 1 December.

Nederlanden, Werkelijke Schuld, 2½ pc., 63, idem 3 pc., 74 15/16. idem, 4 pc., 94 l. k., 94⅛ h. k., 94 gebl. k. Amort. Syndicaat, 3½ pc., 93½. Spanje, 1¼ pc., 23½. Portugal te Londen 3 pc 44 9/16. Rusland, Cert. bij *Stieglitz*, 1855, 5 pc., 94⅝. Oostenrijk, Metalliek, 2½ pc., 38 7/16 l. k., 38 9/16 h. k., 38 7/16 gebl k.; idem, 5 pc., 74½, idem, Rente te Amst. 5 pc., 83, idem Nationale, 5 pc., 75⅝.

Binnenlandsche fondsen prijshoudend. Van vreemde waren Spaansche iets vaster. Overige soorten nagenoeg onveranderd.

Wisselkoersen.

ROTTERDAM den 1 December.

Londen	2	maanden	*f* —. —,	kort	*f* —. —.
»	3	»	– —. —.	»	– —. —.
Parijs	3	»	– 54 11/16,	»	– 55½.
»	2	»	– 55.		
Bordeaux	2	»	– 54⅝,	»	– 55½.
Hamburg	2	»	– 34 15/16,	»	– 35½.
»	3	»	– —,	»	– —.
Frankf.	6	weken	– 98½.		

Disconto 5 en 5½ pc.

AMSTERDAM den 1 December.

2 m.n Parijs	*f* 54 15/16	geld.		2 maand. Genua	*f* 45	geld.
zigt »	– 55 3/16	»		2 maand. Livorno	– 39	»
2 m.n Bordeaux	– 54⅝	»		2 maand. Napels	– 83½	»
½ m.d »	– 55	»		2 maand. Petersburg	– 182½	»
3 maanden Madrid	– 234	»		6 wek. Weenen	– 32⅜	»
3 maanden Cadix	– 234	»		6 wek. Augsburg	– 35 3/16	»
3 maanden Sevilië	– 233	»		6 wek. Frankfort.	– 98½	»
3 maanden Bilbao	– 233	»		2 m.n Hamburg	– 34 15/16	»
3 maanden Lissabon	– 40	»		zigt »	– 35 3/16	»
3 maanden Porto	– 40	»		2 m.n Londen	– 11.52½	»
				zigt »	*f* 11.65	»

Rotterdam ½.

Marktberigten.

ROTTERDAM den 1 December.

GRANEN enz. Tarwe, Zeeuwsche, Vlaamsche en Overm. was in de goede en puike kwal. tot vorige prijzen wel te verkoopen, mindere slap: goede en puike *f* 11. 50 a *f* 12. 25, mindere *f* 9 a *f* 11. 25; Roode minder ter markt en goed prijshoudend: 160 a 161 ℔ Hoogl. Kl. *f* 420: 161 ℔ dito *f* 407, *f* 410, *f* 415; 160 ℔ dito *f* 410; 160 a 161 ℔ bovenl. Ris *f* 385 a *f* 390: 158 ℔ dito *f* 375: 156 ℔ r. Nassaud. *f* 395: 160 a 162 ℔ Petersb. Cub. *f* 390 a *f* 400. Rogge. Overm., Zeeuws. en Vl. 20 c. hooger, *f* 7. 20 a *f* 8. 40: voorts: 155 ℔ Limb *f* 275 146 ℔ Arch. *f* 253: 143 a 145 ℔ Stockh. *f* 245; 143 ℔ dito *f* 250. Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter 20 c. hooger: *f* 5. 75 a *f* 7. 10, dito Zomer 10 c. hooger *f* 5 50 a *f* 6 70. Haver. Zeeuws. en inl. Korte *f* 3. 10 a *f* 4. 30. dito Lange *f* 2 50 a *f* 3. 70. Boekweit. Op 140 ℔ Noordbrab. *f* 245, *f* 247, *f* 250. Holstein *f* 246. Erwten. Zeeuwsche Groene *f* 7. 25 a *f* 8. 25, groote dito *f* 8 a 10, Geld. Graauwe *f* 10 a *f* 13. Boonen. Zeeuwsche en Walch. Witte *f* 8 a *f* 11, dito Bruine *f* 7 a *f* 11. dito Paardenboonen 20 c. lager *f* 5. 75 a *f* 6. 75. Koolzaad. Vlaamsch in zakken £ 83, Fransch £ 79, Kanariezaad 25 c. lager, *f* 13. 25 a *f* 14. 25.

SCHIEDAM den 1 December.

GRANEN. Verkocht: Rogge 145 ℔ Archangel *f* 255 6/w. Gerst 128 ℔ Libau *f* 260 3/m.; 130 ℔ Manheim *f* 243 cont., *f* 245 6/w.

MOUTWIJN .... per Ned. Vat zonder Fust *f* 24. — } zonder
JENEVER .... » » » » » – 29. 50 } de
AMST. PROEF .... » » » » » – 30. 75 } belasting.

AMSTERDAM den 1 December.

GRANEN. Tarwe bij kleinigheden als voren. 130 ℔ N. bonte Pools. *f* 485: 129. 131 ℔ dito *f* 470, *f* 480 128 ℔ O. dito *f* 473. *f* 490; 127 ℔ Jar. dito *f* 450: 128. 129 ℔ dito *f* 450. *f* 455; 126 ℔ dito *f* 420; 126 ℔ Lubecker *f* 440 128 ℔ N. Gelders. *f* 358, *f* 390 156 ℔ N. Bovenl. *f* 380: 127 ℔ O. N. Rijn *f* 375: 114 ℔ N. Vriesche *f* 280. Rogge onveranderd: 119 ℔ fijne Zweeds. *f* 240: 116. 118 ℔ Petersb. *f* 219. *f* 225. 119 ℔ puike dito *f* 230; 118 ℔ Amerik. *f* 240 123 ℔ N. Inl. *f* 255: 118 Jar. dito *f* 225. Gerst en Haver zonder handel. Boekweit *f* 5 hooger: 117 ℔ Gordijker *f* 248.

ZADEN enz. Koolzaad dadelijk flaauw, voorjaar £ ½ lager, najaar £ 1½ hooger: Noordholl. £ 76 op 9 v. Olie te leveren in April £ 86 in Sept. £ 77½. Lijnzaad flaauw: 108. 109 ℔ Riga *f* 305. Raapolie op 6/w. *f* 55½; vlieg. *f* 54. 1 Dec. *f* 53½ a *f* 54 1 Mei *f* 48½. Lijnolie op 6/w. *f* 43½: vlieg. *f* 42; 1 Dec. *f* 41 a *f* 41½ 1 Maart, April en Mei *f* 38½. Hennepolie op 6/w. *f* 49½: vlieg. *f* 48. Raapkoeken per 1040 st. *f* 95 a *f* 100. Lijnkoeken per 104 st. *f* 9 a *f* 14½.

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 1 December.

KOFFIJ. Verkocht 5200 b. Native Ceylon tot 31 c. aan twee huizen.

VLAS. De handel was in de vorige week op het land niet levendig. De aanvoer ter markt van heden ruimde vrij goed op.

MEEKRAPPEN. Met redelijken aanvoer waren de prijzen bijna geheel als vorige week; van mooije en goede kwal. werd vrij veel verkocht; ord. ging traag van de hand.

LONDEN den 29 November.

KOFFIJ zeer vast. Clean Native Ceylon is niet onder 53/ te bekomen. — RIJST. De lading per *Gloucester*, groot 8930 z. Necransie Arracan, werd heden verhandeld tot 10/6. Van kleine partijen Cargo hadden heden nog eenige omzettingen plaats tot 10/. — OLIE. Lijn- met koopers tot 38/6. — TALK zeer vast op de volgende noteringen. P. Y. C in loco 58/9 a 59/. op Dec. even zoo, op Januarij tot Maart 58/9. — SUIKER. Ruwe. Er worden geene groote partijen in veiling aangeboden voor de aanstaande week. De markt blijft dus op hare volle waarde. Geraffineerd even ferm; gemeene soort Lompen zijn niet onder 59/6 te verkrijgen.

ST. PETERSBURG den 26 November

TALK is op Augustus bij groote partijen met rs. 155 betaald.

Advertentien.

Voor de vele bewijzen van deelneming, betoond bij het overlijden van Mejufvrouw MARIA CORNELIA LOBBEREGT, betuigen hare Betrekkingen hunnen opregten dank.

Voor de menigvuldige blijken van deelneming, bij het overlijden van hunnen Neef, den Heer *JOHANNIS VAN DORP*, betuigen de Heer en Mevrouw CORNELIS SCHADEE, mede uit naam der Betrekkingen, hunnen hartelijken dank.

Voor de menigvuldige bewijzen van deelneming, betoond bij het overlijden van onze waarde Zuster, ANTONIA WILHELMINA VERSNEL, betuigen wij onzen opregten dank.

Rotterdam Uit aller naam,
2 *December* 1856. J. S. VERSNEL.

Heden overleed, tot droefheid van hare Kinderen, Aanbehuwd- en Kleinkinderen, Mejufvrouw de Wed. JOHANNES VEEKMANS, in den ouderdom van ruim acht en zeventig jaar.

Rotterdam A. VAN NUGTEREN.
29 *November* 1856. E. VAN NUGTEREN,
VEEKMANS.

Algemeene kennisgeving. Uit aller naam.

Op den 30 November 1856 is te *Rotterdam* overleden de Wel Edele Heer SIMON VAN DER WILLIGEN, in den ouderdom van 74 jaren.

Heden nacht overleed in den ouderdom van ruim 59 jaren de Heer JAN DANIEL HOEKWATER *Jr.*

Rotterdam 30 *November* 1856.

NB. De **Grutters-Affaire** wordt op denzelfden voet voortgezet.

AFGIFTE van

BROOD- en TURFKAARTEN

van het OUDEMANNENHUIS.

REGENTEN van het OUDEMANNENHUIS enz., te *ROTTERDAM*, zullen op Maandag 8 December 1856, in het Oudemannenhuis op de Hoogstraat, de **BROOD-** en **TURFKAARTEN** voor de Winterbedeeling van dat Gesticht afgeven aan de Gebenificeerden, wier Geslachtsnamen beginnen met de letters:

A, B en C............ ten **10** ure des morgens;
D, E, F, G en H........ „ **11** „ „
I, K, L en M.......... „ **12** „ „
N, O, P, Q, R, S en T .... „ **6** „ avonds;
U, V, W en Z.......... „ **7** „ „

Regenten herinneren hierbij dat iedere Gebenificeerde hare Bedeelingskaart moet medebrengen en vertoonen; dat zij, die in dit jaar verhuisd zijn, schriftelijke opgave van Wijk en Nommer van hare tegenwoordige Woonplaats moeten overleggen; dat iedere Gebenificeerde in Persoon moet tegenwoordig zijn op den hierboven voor haar bepaalden tijd, terwijl alleen Ziekte-Attesten van bekende Geneesheeren en op bovengemelden dag afgegeven in aanmerking kunnen komen, en dat ieder, die mogt verzuimen de hier gestelde bepalingen na te komen, van de Bedeeling gedurende dezen Winter zal verstoken zijn.

D. R. GEVERS DEYNOOT,
Amanuensis.

De Ondergeteekende heeft de eer het Publiek bekend te maken dat in de **Koffijhuis-Affaire Het Hof van Weenen,** in de Molensteeg, aan de Grootemarkt, van HEDEN af

geen Sterke Drank

meer zal verkocht worden, maar steeds Goede **WIJNEN, BIEREN, KOFFIJ, CHOCOLAAD, LIMONADE** enz. tot de minst mogelijke prijzen zullen verkrijgbaar zijn.

Rotterdam 2 *Dec.* 1856. H. M. BAZENDIJK.

GENERAL
SCREW STEAM SHIPPING COMPANY,
(*Incorporated by Royal Charter.*)

WEKELIJKSCHE DIENST
TUSSCHEN
ROTTERDAM EN LONDEN
voor Goederen en Vee.
Het **Engelsche Schroef-Stoomschip**
EARL OF AUCKLAND,
Kapitein ***William W. Appleton***,
vertrekt **WOENSDAG** 3 December, des morgens vroeg.
Adres bij de Agenten GEORGE LEVINGSTON en J. A. HOUWENS, te *Rotterdam*, en W. H. CAREY & SON, 38 Marklane, *Londen*.

BEKENDMAKING.
Het **ONTWERP-BIJZONDER-REGLEMENT**, voor den ***Polder het Westmaas-Nieuwland***, zal van af den *derden December* **1856**, gedurende *veertien* dagen, ter inzage der Ingelanden liggen ten Herberge van J. VAN DIS, te Klaaswaal, opdat zij hunne bezwaren daartegen kunnen inbrengen.

W. H. J. DICKE,
Confiturier en **Banketbakker**, in de *Vischsteeg*, heeft de eer zijne geëerde Begunstigers en Stadgenooten kennis te geven, dat zijn nieuw ingerigt Lokaal, ter gelegenheid van het ***St. Nicolaasfeest***, ruim voorzien is van een Schoon Assortiment **SURPRISES**, welke reeds ONTPAKT zijn; verder alle soorten van **BORSTPLATEN**, diverse Artikelen van **CHOCOLADE en SUIKER**, en ten allen tijde **warme gevulde BOTERLETTERS**, en houdt zich voor een bezoek zijner geëerde Begunstigers minzaamst aanbevolen.

G. J. EVERS, Confiturier,
op den hoek van het Hang en de Zeevischmarkt, heeft de eer zijnen geëerden Begunstigers en Stadgenooten te berigten, dat de **St. Nicolaas-Artikelen** HEDEN ontpakt en geëxposeerd zijn, als: Vele soorten van **BORSTPLATEN, SURPRISES, CHOCOLADE- en SUIKER-FIGUREN** enz. enz., en Warme, goed Gevulde **BOTERLETTERS.**

De zoo zeer gewenschte begunstiging en het vertrouwen, ten vorigen jare zoo ruimschoots hem geschonken, gevoegd bij de vereenigde bewijzen van tevredenheid van velen ondervonden, doen hem de hoop voeden, zich dit jaar in vermeerderde begunstiging te verheugen. Op den 8den December zal er geschikte gelegenheid zijn tot het gebruiken van **IJs, Punch, Punch à la Romaine, Pastilljes** enz. enz.

Rotterdam, 2 *December* 1856.

SINT NIKOLAAS.
A. VAN DER PLUYM, geb. VAN RAVESTEYN, vroeger Wed. P. HOEFNAGELS,
Oppert, wijk 6, *n.°* 23, *hoek Lombardschebrug*, *te ROTTERDAM*,
geeft bij deze aan hare geëerde Stadgenooten en Begunstigers kennis, dat zij met de aanstaande St. Nicolaas ruim voorzien is van echte, fijne Saksische **GROEPEN** en **BEELDJES**, echt oud **PORSELEINEN BORDEN, KOPJES** en **SCHOTELTJES**, fraaije **PULLEN** enz. enz.

*** Die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan den Boedel van Mevrouw **GODEFRIDA POLVLIET**, Weduwe den Heer H. F. WALTER, in leven uitgeoefend hebbende de *Logementhouders - Affaire* in het *Hôtel des Pays-Bas*, in de Boompjes alhier, gelieven daarvan ten spoedigste opgave of betaling te doen ten huize van des Testamentairen Executeur D. HENKEMANS, in den Oppert, wijk 6, n.° 31.

FOR SALE,
NEARLY READY FOR LAUNCHING.

A splendid Iron Clyde SCREW STEAMER, of about 412 tons B. M. class at Lloyds 12 A 1, Dimensions 160×23 ×13, having a first rate pair of direct action Engines of 70 Horse power and tubular boiler, the cubic capacity of Holds are 460 tons, consumption of fuel in 24 hours about 9 tons. This fine Vessel is of very strong construction and of first rate workmanship and material, is 3masted schooner rigged, having galvanised wire rigging patent anchors, double winches, yanks and all recent improvements. — Has accommodation for 17 first and 8 second class Passengers (which can be increased) besides berths for Officers and crew; the Cabin will be fitted with wainscot, mirrors, sofas, watercloset, wash basins etc., in first rate style.

This Steamer is of very handsome model, combining the appearance of a Yacht with the capacity and buoyancy of a Merchant Ship, will carry a large cargo, on little water, is constructed on same lines as two other Screw Steamers lately launched, which are fast and profitable.

Apply to the Builders WILLIAM SIMONS & Co., Whiteinch, Glasgow.

Als **JONGSTE BEDIENDE** wordt op een ***Commissie-Kantoor***
IEMAND
gevraagd, ongeveer 16 jaren oud, bekend met de Duitsche Taal en eene goede hand Schrijvende. Adres, met *franco* brieven onder letter A, bij de Boekverkoopers M. WIJT en ZONEN, alhier.

*** Het **WOONHUIS**, met **PAKHUIS** en **ERVE**, aan de noordzijde van de Wijnhaven, bij de Groote Wijnbrug, te Rotterdam, wijk 2, n.° 245, op 26 November ll. door de Notarissen VAN DER HOEVEN & LORIÉ geveild en hetwelk heeft opgebragt *f* 8700, zal op MORGEN, 3 December 1856, des namiddags ten één ure precies, in het Notarishuis aldaar worden *Afgeslagen*.

Nederlandsche
HANDEL-MAATSCHAPPIJ.
Veiling *te* **Amsterdam**, op MAANDAG den 8 DECEMBER 1856, des middags ten *twaalf* ure, in *de Brakke Grond in de Nes*, van **60 Balen** en **35 Vaten CEYLON KOFFIJ**, van COLOMBO, via *London*, alhier aangebragt.
Amsterdam 29 *November* 1856.

*** *Ger.d Duuring*, *A. C. Dalen*, *J. Kolff* en *Leonard L. Jacobson*, Makelaars te Rotterdam, zullen op Donderdag den 4 December 1856, des middags ten 12 ure, in het Notarishuis, aan de Gelderschekade, veilen:

2933 Balen Necranzie RIJST,
alle meerder en minder door zeewater beschadigd, alhier aangebragt van Akyab per het Schip *Jane*, Kapitein *de Gruchy*, liggende Nieuwehaven, noordzijde, wijk 12, n.° 288, en Haringvliet, noordzijde, wijk 12, ns. 81 en 87, en aldaar twee dagen vóór en op den dag der veiling voor een ieder te zien.

*** PUBLIEKE VERKOOPING, in de BANK van LEENING te *MAASSLUIS*, op Donderdag 11 December 1856, van **alle PANDEN**, welke in de maanden **Julij, Augustus en September 1855** zijn ingebragt. Degenen welke den verkoop hunner Panden willen voorkomen, zullen daarvan den interest moeten voldoen vóór of uiterlijk op den 4 December.

*** *A. J. LAMME*, te *Rotterdam*, zal den 11 December 1856 laten **Verkoopen**:
Eene zeer **FRAAIJE VERZAMELING** van
300 SCHILDERIJEN,
door ***Oude en Hedendaagsche Meesters***, **TEEKENINGEN, OUDE en MODERNE PRENTEN**, waaronder Uitmuntende en Zeldzame **Etsen** door ***Rembrandt van Rijn*** en anderen, gedeeltelijk nagelaten door wijlen den Wel Edelen Heer
J. F. VAN OORDT.
Particulier te bezigtigen van Woensdag 3 December tot 6 December.

Openbare Aanbesteding.
BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM* zullen op Vrijdag den 19den December 1856, des middags ten 12 ure, ten Raadhuize aldaar aanbesteden:

Het MAKEN van de AARDEN-, RIJS-, KAAI-, STEIGER- en andere WERKEN, behoorende tot de van wege de Gemeente *Rotterdam* te maken KADE achter de Huizen aan de zuidzijde van den *Haringvliet*; alles nader omschreven in het Bestek en Voorwaarden die, op de gewone dagen en uren, ter lezing liggen op de *Gemeente-Secretarie* en het *Stads-Timmerhuis* te *Rotterdam*, en ook met de daarbij behoorende Teekening voor den prijs van 75 *Centen* verkrijgbaar is bij de Wed. *P. VAN WAESBERGE en ZOON*, Boekdrukkers, in den Houttuin, wijk 11—194.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen aan gemeld Timmerhuis. De aanwijzing *in loco* zal plaats hebben op Maandag, Dingsdag en Woensdag vóór den dag der Aanbesteding, van des voormiddags 9 tot des namiddags 2 ure.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.
De Notarissen *VAN DER HOOP en REEPMAKER*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principaal, zijn voornemens om op MORGEN den 3den December 1856, des namiddags ten *een* ure, in het Notarishuis aldaar, te veilen en te verkoopen:

Een hecht, sterk en zeer gunstig gesitueerd **HUIS**, waarin eene ***Kruideniers- en Tappers-Affaire*** met goed gevolg wordt uitgeoefend, met **BOVENWONINGEN** en **ERVE**, staande en gelegen aan de oostzijde van de Koestraat, te Rotterdam, wijk 12, n.° 1[illegible], Kadaster sectie F, n.° 159. Aangeslagen in de Grondbelasting over 1856 tot *f* 46. 65. Zijnde het Benedenhuis in eigen gebruik en de Bovenwoningen verhuurd voor *f* 230 's jaars. — De Kooper zal den Winkelopstand en de Gereedschappen kunnen overnemen.

Het voorschreven Pand is inmiddels ***uit de hand te Koop***, terwijl nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore der gezegde Notarissen, en het te Veilene op HEDEN en MORGEN kan worden bezigtigd, mits voorzien zijnde van een Permissiebiljet, door genoemde Notarissen afgegeven.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.
De Notaris *CAZAUX VAN STAPHORST*, residerende te Rotterdam, is voornemens op MORGEN den 3 December 1856, des middags ten één ure, in het Huis der Notarissen, aan de Gelderschekade aldaar, in het openbaar te veilen en vervolgens aan de meestbiedenden of eerstmijnenden te verkoopen:

N.° 1. Een hecht, sterk en gunstig ter Nering staand **WINKELHUIS**, met **Bovenhuis** en **ERVE**, staande en gelegen te Rotterdam aan de zuidzijde van de Botermarkt, wijk 8, n.° 42, belend ten oosten den Heer *J. Spruitenburg*, ten westen Mejufvrouw *P. van Buuren*, Wed. *J. Bakker*, strekkende voor van de Straat tot achter aan den Heer *H. Pootman*, Kadaster sectie K, n.° 13[illegible]. Grondbelasting over 1856 *f* 46. 63. Verhuurd te weten: het Benedenhuis tot 1 Mei 1859 tegen *f* 220, het Bovenhuis tot 1 Mei 1857 tegen *f* 240, te zamen *f* 460 in het jaar.

N.° 2. Een hecht, sterk en insgelijks gunstig ter Nering staand **WINKELHUIS**, vroeger ingerigt geweest tot ***Broodbakkerij***, met **Bovenwoningen** en **ERVE**, staande en gelegen te Rotterdam aan de Boerenvischmarkt, wijk 7, n.° 27, belend ten oosten den Heer *W. Weebers*, ten westen de Heeren *J.* en *E. Stratemans*, strekkende voor van de Straat tot achter aan genoemden Heer *Weebers*, Kadaster sectie K, n.° 1327. Grondbelasting over 1856 *f* 46. 66. Verhuurd te weten: Benedenhuis tot 1 Mei 1857 tegen *f* 220 (bevorens meer der); eene Bovenwoning tegen *f* 1. 90 per week of *f* 98. 80 in het jaar; eene Dito tegen *f* 1. 80 per week of *f* 93. 60 in het jaar; eene Dito tegen *f* 1. 40 per week of *f* 72. 80 in het jaar; te zamen *f* 485. 20 in het jaar.

De gemelde Percelen kunnen nog HEDEN en MORGEN VOORMIDDAG door een ieder worden bezigtigd, mits vertoon van een Permissiebiljet, afgegeven door den genoemden Notaris, ten wiens Kantore, aan het Westnieuwland te Rotterdam, inmiddels nadere informatien te bekomen zijn.

SINT NICOLAAS GESCHENKEN!
Bij de Boekhandelaars ALTMANN & VAN DER PALM, op de Hoogstraat, bij de Hoofdsteeg, zijn ruimen voorraad te vinden:

Fransche en ***Hollandsche*** **PRACHTWERKEN, JAARBOEKJES** voor **1857, ATLASSEN, TEEKENVOORBEELDEN, WOORDENBOEKEN**, *alle* Nieuwe en de meest gezochte Oude **KINDERWERKJES** (meer dan 3000), **PAPETERIES enz., enz.**

Bij bovengenoemden verschijnen heden Twee geheel Nieuwe en Uitmuntende **KINDERBOEKEN:**

1. **Zoo leeren de Kinderen Teekenen**, groot 4°, in Carton. . . . . ***f* 1. 90.**
2. **Zoo spelen en leeren de Kinderen**, door den Schrijver van *de uitgifdrijvende Almanak*, met 8 gekleurde Staalgravures, in keurig Linnen Band. . . . . ***f* 1. 40.**

*** De Ondergeteekende neemt de vrijheid zijne
Hollandsche Leesbibliotheek
in ieders gunst aan te bevelen, en maakt tevens bekend, dat bij hem **Fraaije BOEKWERKJES voor de Jeugd** voorhanden zijn, zeer geschikt voor *St. Nicolaas Geschenken*.

Haringvliet, nabij het Zeekantoor. G. B. 'T HOOFT.

*** Bij ***ALTMANN & VAN DER PALM*** komt heden van de pers:
HET GELOOF DES HARTEN
volgens het Evangelie.
STUDIEN en BEELDEN, door ***S. HOEKSTRA*** Bz., *beroepen Hoogleeraar* te Amsterdam, met eene opdragt aan Prof. S. MULLER. 8°, 400 Bladz. ***f* 3. 60.**
C. C. J. BUNSEN,
DE TEEKENEN DES TIJDS,
Met eene aanbevelende Inleiding door *S. HOEKSTRA* Bz. 2e Dl. . . . . ***f* 1. 50.**
Hiermede is dit hoogst belangrijke Werk *Compleet*.

*** **DE JONG ZIJLSTRA**, te ***Middelburg***, heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:
BLIJVENDE GEDACHTENIS
VOOR HET
Nederlandsche Volk
AAN EENEN
DIERBAREN DOODE.
Afgestaan ter **Bijdrage** aan het
TOLLENS-MONUMENT,
door **W.m ROMBOUTS Az.** Prijs 30 *Cents*.

SALON DES VARIÉTÉS
te Rotterdam, in de Lombardstraat,
onder Directie van ***EDUARD BAMBERG.***
DINGSDAG 2 DECEMBER 1856:
FELIX, of *de Roeping van een Straatjongen*, Vaudeville in 2 Tijdvakken. Na hetzelve **LUSTIG, DEUGNIET WAARDER, LIEDJESDICHTER**, Vaudeville in 2 Bedrijven, naar het Fransch.
Entree 75 *Cents* in Vertering. Aanvang ten 8 ure.
Verwacht: **DE SCHOOLMEESTER**, of *een Examen ten Platten Lande*.

DE PLEEGZOON. — FERDINAND HUIJCK.
Deel 1—4 der
ROMANTISCHE WERKEN van MR. *J. VAN LENNEP*,
in 13 deelen a *f* 1. 90 per deel bij inteekening.
DE ROOS VAN DEKAMA. — ELIZABETH MUSCH
zullen deel 5—8 uitmaken.
Elk deel is versierd met 2 Staalgravuren, en gebonden in rijk vergulde linnen Band.

ROTTERDAM, *November* 1856. Namens de gezamentlijke Uitgevers, **M. WIJT & ZONEN.**

Te Rotterdam, bij ARRENBERG & VAN REYN.